

Załącznik do
uchwały Nr XX / 199 / 16
Rady Miejskiej w Ropczycach
z dnia 26 lutego 2016 r.

GMINA ROPCZYCE

„Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce 2014 – 2020”

Luty 2016 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Charakterystyka Gminy Ropczyce	4
	Rozdział 1 - Położenie.....	4
	Rozdział 2 - Ład przestrzenny	5
	Rozdział 3 - Środowisko	9
	Rozdział 4 - Społeczność lokalna.....	11
	Rozdział 5 - Gospodarka lokalna.....	20
III.	Analiza SWOT	25
IV.	Wizja rozwoju.....	27
V.	Obszary strategiczne.....	27
VI.	Monitoring strategii	35
VII.	Finansowanie strategii	37
VIII.	Spis tabel, wykresów i map	38
	Spis tabel	38
	Spis wykresów	38
	Spis rysunków	38

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2014 – 2020 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, określającym obszary, priorytety tematyczne oraz cele polityki rozwoju prowadzone w przestrzeni gminy.

Ze względu na fakt, iż dotychczasowa Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce obejmowała perspektywę czasową 2004 – 2011, pojawiła się potrzeba gruntownej jej aktualizacji w zakresie zachodzących zmian społeczno - gospodarczych zachodzących zarówno w obrębie gminy jak i w jej otoczeniu (rzeczywiste procesy i zjawiska - natury gospodarczej, społecznej, kulturowej, itp.), a także z nurtu przesłanek formalno - prawnych, uzasadniających potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych wszystkich JST w kraju (w kontekście dostosowania założeń do wytycznych i rekomendacji, które płyną z dokumentów o charakterze nadrzędnym).

Dlatego też opracowana Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2014 – 2020 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie; Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.; Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2020 r.; Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 r. oraz Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2014 – 2020 została opracowana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz obejmuje główne cele i uwarunkowania jej rozwoju w horyzoncie do 2020 roku w zmieniających się uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych. Strategia jako koncepcja rozwoju lokalnego pełni z jednej strony funkcję źródła informacji o procesach społeczno-gospodarczych na danym terenie i stanowi istotną inwentaryzację zjawisk zachodzących w danej jednostce terytorialnej. Z drugiej strony ułatwia i zwiększa spójność podejmowanych przez władze lokalne decyzji oraz jest planem działania władz lokalnych i wyznacznikiem bieżących działań.

Proces przygotowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2014-2020 zapoczątkowany został powołaniem przez Burmistrza Ropczyc – Bolesława Bujaka zarządzeniem nr SOiO.0050.1.225.2013 z dnia 17 września 2013 r. dwóch zespołów:

1. Zespołu do opracowania koncepcji strategii, składającego się z kierowników referatów, dyrektorów jednostek organizacyjnych i prezesów spółek gminnych.
2. Zespołu Operacyjnego składającego się z pracowników Urzędu Miejskiego w Ropczycach.

Proces powstawania strategii był uspołeczniony, jednym z istotniejszych elementów tego procesu były spotkania strategiczne, na które zaproszeni zostali lokalni liderzy, kreatorzy przemian i rozwoju lokalnej przestrzeni.

W dniu 24.09.2013 r. odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli członkowie zespołu ds. opracowania koncepcji strategii. W trakcie spotkania uczestnicy zostali wprowadzeni w tematykę planowania strategicznego, dokonano analizy zasobów wewnętrznych gminy oraz

otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju. Uczestnicy przedstawiali propozycje obszarów celów oraz kierunków interwencji i rozwoju gminy w perspektywie do 2020 roku.

Z kolei w dniu 27.09.2013 r. miało miejsce z przedstawicielami sołectw i osiedli z terenu gminy Ropczyce, z którymi omawiane były kwestie kierunków i problematyki rozwoju z punktu widzenia lokalnych społeczności.

Natomiast w dniu 28.10.2013 r. odbyło się spotkanie z dyrektorami placówek oświatowych, w którym poruszone zostały głównie kwestie problemów w systemie światy, kierunków zmian i potrzeb w zakresie poprawy jakości kształcenia.

W opracowaniu Strategii bazowano w dużej mierze na materiałach wypracowanych podczas przeprowadzonych spotkań, danych Głównego Urzędu Statystycznego, danych jednostek organizacyjnych i spółek Gminy Ropczyce oraz materiałach własnych.

II. Charakterystyka Gminy Ropczyce

Rozdział 1 - Położenie

Gmina Ropczyce położona jest w południowo – wschodniej Polsce w województwie podkarpackim. Województwo podkarpackie jest województwem nadgranicznym: od wschodu sąsiaduje z Ukrainą, a od południa ze Słowacją. Od północnego wschodu graniczy z regionem lubelskim, od północnego zachodu ze świętokrzyskim, a od zachodu z małopolskim. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie z Ukrainą oznacza, że zewnętrzna wschodnia granica naszego województwa jest jednocześnie zewnętrzną granicą NATO i UE.

Gmina Ropczyce wchodzi w skład powiatu ropczycko-sędziszowskiego. W jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się powiaty: na wschód – powiat rzeszowski, na zachód – powiat dębicki, na południe – powiat strzyżowski, na północ – powiaty: mielecki i kolbuszowski. Można więc z jednej strony powiedzieć, że powiat ropczycko-sędziszowski znajduje się w silnym i mocnym regionie, ponieważ Mielec i Dębica, a przede wszystkim Rzeszów, to znaczące ośrodki subregionalne województwa podkarpackiego, a przez jego teren i jednocześnie Gminy Ropczyce biegną najkrótsze połączenia drogowe i kolejowe z tych ośrodków do stolicy województwa podkarpackiego – Rzeszowa.

Rysunek 1 Mapa Gminy Ropczyce

Dostępność komunikacyjna Ropczyc w kontekście sieci dróg jest jednym z atutów, który może świadczyć o jego konkurencyjności i przewadze nad pozostałymi ośrodkami. Z zachodu na wschód przez centrum Ropczyc przebiega droga krajowa nr 4 i zarazem międzynarodowa E 40 o długości ok. 12,5 km. Z północy na południe również przez centrum Ropczyc przebiega droga wojewódzka Nr 986 Tuszyn-Ropczyce-Wiśniowa o długości ok. 14,3 km. Na północ od Ropczyc przebiega zaś autostrada A4.

Przez północną część gminy przebiega magistrala kolejowa, dwutorowa zelektryfikowana relacji Medyka-Wrocław wraz ze stacją kolejową Ropczyce-Czekaj oraz przystankami Ropczyce-Witkowice i Lubzina.

Analiza:

Atuty rozwojowe:

1. Dobra lokalizacja ułatwiająca dostępność komunikacyjną.
2. Bliskość położenia do granicy z Ukrainą i Słowacją.
3. Sąsiedztwo z dużymi ośrodkami miejskimi Rzeszów, Dębica, Mielec.

Bariery rozwojowe

1. Brak dobrego powiązania komunikacyjnego Ropczyc z autostradą A4.

Rozdział 2 - Ład przestrzenny

Gmina Ropczyce zajmuje obszar o powierzchni 139 km², na którym zamieszkuje obecnie 26 853 mieszkańców. W jej skład administracyjnie wchodzi 8 sołectw oraz 9 osiedli. Miasto Ropczyce liczy 15 980 mieszkańców i zajmuje obszar o powierzchni 47 km². Największe sołectwa to Niedźwiada (10% ogółu mieszkańców), Lubzina (7,3%) oraz Mała (5,5%).

Z mapy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ropczyce” można odczytać obszary o określonych preferencjach dla różnych rodzajów jej zagospodarowania oraz obszary zabudowane proponowane do intensyfikacji zagospodarowania i modernizacji zabudowy, w tym obszary funkcjonalne, które przeznaczono na cele:

1. Mieszkaniowe i usługowo-mieszkaniowe o wysokiej intensywności zabudowy.
2. Mieszkaniowe i usługowo-mieszkaniowe o niskiej intensywności zabudowy.
3. Usług publicznych i komercyjnych.
4. Produkcji, wytwórczości i składowania.
5. Zieleni, rekreacji, sportu, turystyki, i ogródków działkowych.
6. Urzędzeń obsługi gospodarki rolnej.
7. Cmentarzy.
8. Infrastruktury technicznej.

Część terenów miasta i gminy Ropczyce objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obecnie uchwalonych jest 12 planów miejscowych, określających zasadniczo kierunki rozwoju i zagospodarowania dla obszaru gminy o powierzchni ponad 320 ha, co daje około 2,3% powierzchni terenu gminy.

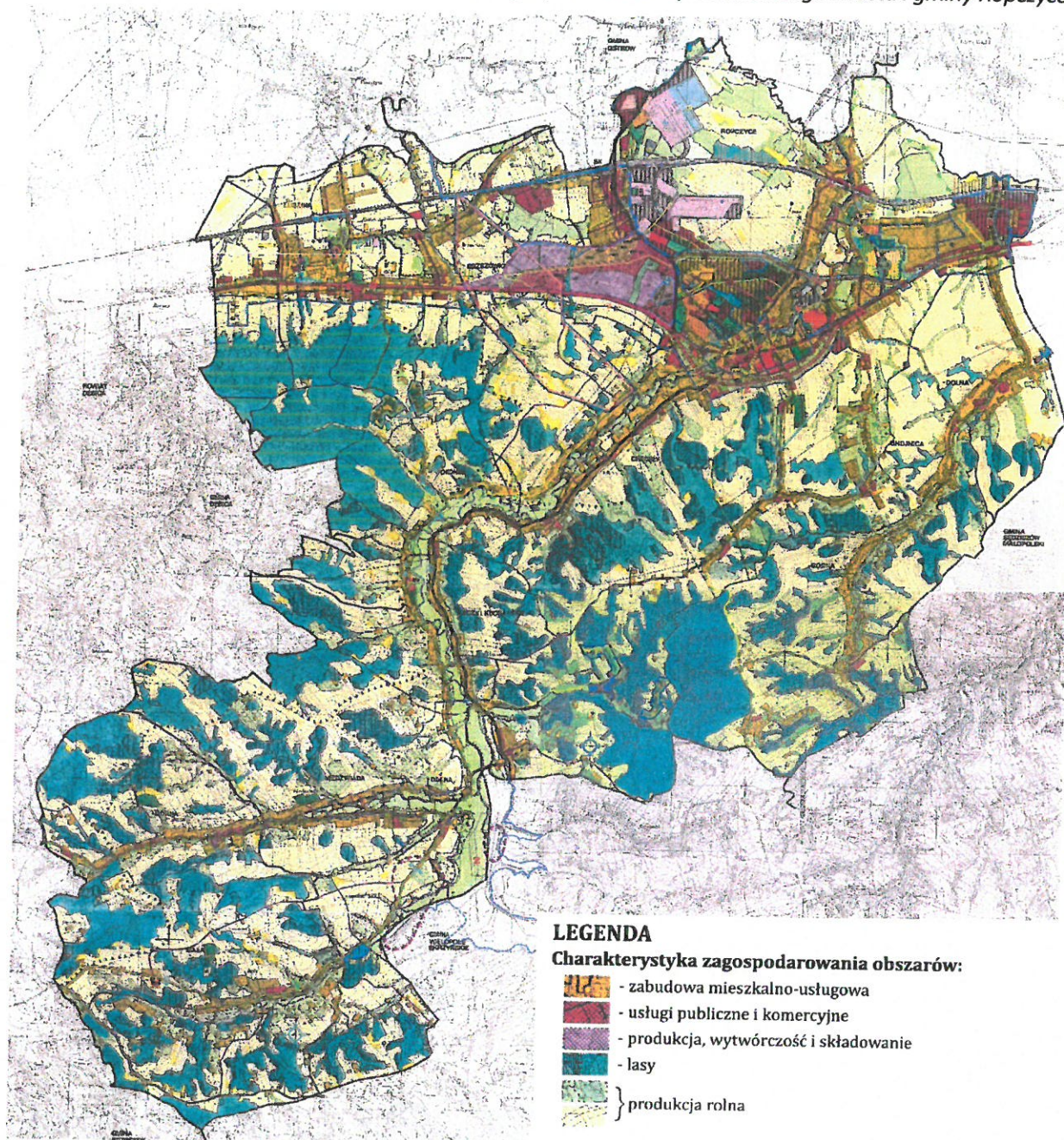
Tabela 1 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Poz.	Nazwa planu	Uchwała Rady Miejskiej w Ropczycach uchwalająca plan	Data wejścia planu w życie	Powierzchnia terenu objętego planem [ha]	% łącznej powierzchni gminy, dla której istnieje MPZP
1	MPZP (Nr 1) osiedla budownictwa jednorodzinne przy ul. Grunwaldzkiej w Ropczycach	Nr XXVI/247/96 z dnia 22 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Rzesz. Nr 7, poz. 83 z dnia 31 lipca 1996r.)	15.08.1996 r.	6,9	0,05
2	MPZP Nr 2/1/97 (obszar położony na pograniczu Łączek Kucharskich i Ropczyce-Chechły – zbiornik retencyjny wody)	Nr XLII/427/97 z dnia 17 listopada 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Rzesz. Nr 13, poz. 141 z 12 grudnia 1997r.)	27.12.1997 r.	14,4	0,10
3	MPZP nr 1/2000 terenu komunikacji – drogi publicznej stanowiącej odcinek docelowej ulicy łączącej ul. Przemysłową z ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Ropczycach	Nr XL/401/2001 z dnia 28 grudnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 10, poz. 151 z 01 marca 2002r.), zmiana: Nr L/589/10 z dnia 28 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 10, poz. 262 z 31 stycznia 2011 r.)	16.03.2003 r.	4,4	0,03
4	MPZP nr 2/2000 terenu usług komercyjnych budowlanych i składów na działkach nr 135/2, 134/1, 123/5, 122/4, 135/1, 136, 117/2 w Ropczycach w rejonie ulic Dworcowej i Kolejowej	Nr XLI/413/2002 z dnia 18 marca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. nr 23, poz. 469 z 09 maja 2002r.)	24.05.2002 r.	1,3	0,01
5	MPZP nr 5/1/2004 – teren budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i usług w Ropczycach (rejon ul. Pałacowej, Rzeszowskiej)	Nr XVI/155/2004 z dnia 12 lutego 2004r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. nr 21, poz. 232 z 24 marca 2004r.)	08.04.2004 r.	20,0	0,14
6	MPZP nr 6/2/2004 terenu drogi publicznej łączącej drogę krajową nr 4 w Brzeźwce z ul. Przemysłową w Ropczycach poprzez skrzyżowanie z ul. Kolejową w ciągu drogi wojewódzkiej nr 986 w Ropczycach	Nr XXII/214/2004 z dnia 15 października 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. nr 127, poz. 1481 z 17 listopada 2004r.)	18.12.2004 r.	7,5	0,05
7	MPZP nr 7/1/2007 terenu usług w zakresie obsługi zbiorowej komunikacji samochodowej w Ropczycach	Nr XI/124/07 z dnia 23 sierpnia 2007r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. nr 77, poz. 1760 z 17 września 2007r.)	18.10.2007 r.	1,4	0,01

8	MPZP nr 8/1/2010 w Ropczycach przy ul. Przemysłowej	Nr XLVI/552/10 z dnia 30 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 59, poz. 1204 z 09 lipca 2010 r.)	09.08.2010 r.	16,0	0,12
9	MPZP nr 9/2/2010 w Ropczycach przy ul. Mickiewicza – kompleks sportowy	Nr XLIX/570/10 z dnia 28 maja 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 96, poz. 1750 z 11 października 2010 r.)	11.11.2010 r.	5,3	0,04
10	MPZP nr 10/3/2010 terenu zabudowy usługowej, produkcyjnej, mieszkaniowej i komunikacji w Ropczycach	Nr L/588/10 z dnia 28 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 10, poz. 261 z 31 stycznia 2011 r.)	03.03.2011 r.	57,0	0,41
11	MPZP nr 11/1/2011 terenu komunikacji – odcinka drogi publicznej stanowiącej na terenie Ropczyc odcinek drogi łączącej drogę krajową nr 4 z projektowaną autostradą A-4	Nr XIII/126/11 z dnia 30 września 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. poz. 101 z 23 stycznia 2012 r.)	23.02.2012 r.	9,2	0,07
12	MPZP nr 12/1/2013 obszaru: w Brzezówce – w rejonie drogi krajowej nr 4 oraz w Ropczycach - w rejonie ulic: Grunwaldzkiej, Kolejowej i Słonecznej - Etap-I	Nr XXVII/403/13 z dnia 15 kwietnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarp. poz. 2458 z 13 czerwca 2013 r.)	14.07.2013 r.	177,0	1,27
Ogółem:				320,4	2,3

Rysunek 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ropczyce

W centrum Ropczyc zdecydowanie dominują obszary nr 2, 3 oraz 5, z kolei obszar nr 1 na osiedlach mieszkaniowych zaś obszar nr 4 na os. Czekaj.

Wyróżnione zostały również obszary zabudowane wymagające zorganizowanych przekształceń i rewitalizacji (tereny poprzemysłowe na os. Czekaj oraz tereny Spółdzielni Mieszkaniowych).

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy tworzy sieć dróg o łącznej długości 135,5 km., nie wliczając dróg nieutwardzonych i użytkowanych rolniczo.

Największą sieć dróg rozłożonych na terenie całej gminy stanowią drogi powiatowe wraz z powiatowymi ulicami miejskimi o łącznej długości 59,8 km.

Drogi gminne stanowią lokalne połączenia i rozwiązania w połączeniu z drogami powiatowymi a niekiedy drogami wojewódzkimi o łącznej długości blisko 50 km.

Prócz w/w Gmina nadzoruje szereg dróg o łącznej długości 114 km spełniających rolę dróg gospodarskich i dojazdów do pól.

Poczynione w ostatnich latach nakłady inwestycyjne zmodernizowały znaczną część dróg gminnych, jednakże pozostałe są nadal w niewystarczającym stanie technicznym i wymagają remontu lub przebudowy. Braki w dostosowaniu sieci dróg do potrzeb mieszkańców spowodowane dużym rozproszeniem zabudowy i ukształtowaniem terenu znacznie utrudniają poruszanie się, stwarzają zagrożenie dla ludzi i pojazdów, czynią znaczną część sieci dróg mało funkcjonalną i spójną.

Teren gminy skomunikowany jest poprzez system lokalnych połączeń świadczonych przez PKS Arriva Sędziszów Młp. oraz przez prywatnych przewoźników.

Do najistotniejszych elementów infrastruktury, która może wpływać na kształtowanie się przestrzeni gminnej pod kątem ograniczenia w przeznaczeniu i sposobie zagospodarowania terenu czy podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej należą:

- sieci i urządzenia gazownicze, a mianowicie gazociągi wysokoprężne, stacje redukcyjne I stopnia, stacje redukcyjne II stopnia;
- stacja redukcyjna (GPZ) 110/SN, układ linii kablowych i napowietrznych niskich napięć, stacje transformatorowe oraz linie napowietrzne wysokich napięć 110kv;
- ujęcia wód podziemnych;
- oczyszczalnia ścieków przy ul. Masarskiej i Robotniczej w Ropczycach;
- obszar górniczy Brzezówka o pow. 3,3 tys m² wraz z szybami ropy i gazu.

Analiza:

Atuty rozwojowe:

1. Malownicze, zróżnicowane krajobrazy.

Bariery rozwojowe

1. Niska lesistość gminy.

Rozdział 3 - Środowisko

Gmina Ropczyce jest położona na pograniczu Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej. Konsekwencją jest znaczące zróżnicowanie terenu. Od strony północnej, gdzie występują obszary niemalże płaskie, a im bardziej na południe teren gminy staje się bardziej górzysty poprzecinany wieloma parowami i wąwozami. Oferuje to wiele ciekawych, malowniczych oraz interesujących i atrakcyjnych miejsc, które warto zobaczyć. Przez te tereny przebiegają trzy szlaki turystyki rowerowej o łącznej długości 100 km oraz dwa piesze szlaki turystyczne o zróżnicowanych stopniach trudności, przebiegających przez najbardziej urokliwe zakątki gminy wraz z ich zabytkami i osobliwościami przyrodniczymi.

Rozporządzeniem nr 116 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30.12.1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody został ustanowiony, a położony w centrum miasta wąwóz lessowy - obszar lasów, zadrzewień, łąk i pól o powierzchni 2,59 ha pod nazwą „Szwajcaria Ropczycka”. Rozporządzeniem nr 23 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28.08.1996 r. „w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego” został ustanowiony Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego. Część tego obszaru ok. 2000 ha znajduje się na terenie gminy Ropczyce w rejonie miejscowości Lubzina, Okonin i Łączki Kucharskie. Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu zabronione powinny być wszelkie formy intensywnego zagospodarowania oraz lokalizowane zakłady przemysłowe, ферmy hodowlane i inne obiekty uciążliwe dla środowiska, odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych, stosowanie dużej ilości środków ochrony roślin. Gospodarka rolna i leśna powinny mieć tu ekologiczny charakter. Wskazany jest na tym terenie rozwój różnych form turystyki i wypoczynku.

W gminie znajdują się 3 grupowe pomniki przyrody żywej ujęte w wojewódzkim rejestrze pomników przyrody. Drzewa uznane za pomniki przyrody występują w parkach podworskich w Witkowicach i Lubzinie.

Na podstawie danych GUS, Bank Danych Regionalnych wskaźnik „korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności” według stanu na dzień 31.12.2011 stopień wyposażenia terenu gminy Ropczyce w sieć wodociągową wynosił – 73,7%.

W kolejnych latach planowane jest dalsze rozbudowanie sieci wodociągowej szczególnie w obszarach borykających się z brakiem wody oraz terenach pod budownictwo mieszkaniowe i usługi.

Tabela 2 Ilość osób korzystających z wodociągu.

Dane	2010	2011
Ilość mieszkańców zamieszkałych na terenie gminy	26740	26778
Ilość mieszkańców zamieszkałych na terenie gminy podłączonych do sieci wodociągowej	19628	19730
% zwodociągowania	73,4	73,7
Ilość osób korzystających z własnych ujęć wody	7112	7048

Źródło: Bank Danych Regionalnych - www.stat.gov.pl

Łączna długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami wynosi ponad 270 km, z czego sieci rozdzielczej jest 146,2 km. Sieć wykonana jest głównie z rur PCV i PE (w ok. 80%). Ponad 50% sieci wybudowano w latach 80-tych i 90-tych ubiegłego wieku.

Stan zwodociągowania pociąga za sobą istotny problem, mianowicie system odprowadzenia ścieków musi także być rozwiązany dostatecznie prawidłowo.

Stopień skanalizowania terenu miasta i gminy Ropczyce z roku na rok wzrasta i wynosi aktualnie ok. 46%, zaś w mieście ok. 80%.

Na terenie miasta i gminy funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków: w Ropczycach na ul. Masarskiej i ul. Robotniczej oraz w m. Lubzina, które z uwagi na zasięg i odbiór ścieków komunalnych i bytowych zasadniczo określają system kanalizacyjny.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 100 km, do której podłączonych jest blisko 1610 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci kanalizacyjnych korzysta niecałe 12,3 tys. mieszkańców miasta i gminy.

Na terenie nie objętym system kanalizacyjnym (miejscowości takie jak Gnojnica, Okonin, Łączki, Niedźwiada i Mała) gospodarka ściekowa realizowana jest w oparciu o zasady wynikające z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Ropczyce”, na podstawie którego ścieki płynne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone na oczyszczalnię ścieków w Ropczycach oraz przy wykorzystaniu przydomowych oczyszczalni ścieków neutralizowane na posesjach mieszkańców. Jednak w praktyce system ten tylko doraźnie spełnia swoje zadanie i w najbliższym czasie powinien zostać rozwiązany poprzez budowę systemu kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków lub budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Wyjątkiem są tu miejscowości Brzezówka i Lubzina, które są skanalizowane w 90%.

Podjęte na przestrzeni 5 ostatnich lat działania mające na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej na obszarze miasta są częścią realizacji dużego projektu, konsekwentnie zmierzającego do włączania kolejnych obszarów miasta i mieszkańców do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej i osiągnięcia zakładanego wskaźnika skanalizowania gminy na poziomie ponad 60%.

Na terenie gminy nie ma czynnego wysypiska śmieci. Odpady komunalne zbierane z terenu gminy wywożone są do zakładów produkcji paliw alternatywnych i tam spalane. W efekcie powstaje paliwo alternatywne oraz „balast” - odpad, który stanowi ok. 30% całości zebranych na terenie gminy odpadów i z powrotem trafia na wysypisko śmieci w Kozodrzy oddalone od Ropczyc o ok. 10 km. Zorganizowanym systemem odpadów komunalnych, a także odpadów segregowanych od mieszkańców objęty jest teren całej gminy.

Analiza:

Atuty rozwojowe:

1. Atrakcyjność środowiska przyrodniczego.
2. Duży stopień zwodociągowania miasta.
3. Podstawowa infrastruktura oczyszczania ścieków.

Bariery rozwojowe

1. Mały procent skanalizowania obszarów wiejskich.
2. Ograniczenia inwestycyjne w obszarach chronionych.
3. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Rozdział 4 - Społeczność lokalna

Według danych GUS za 2012 rok gminę zamieszkuje 26 853 osób, z czego w samym mieście mieszka 15 980. Kształtowanie się liczby ludności w latach poprzednich (od 2007 r.), prognozę

demograficzną na lata do 2020 roku oraz inne dane charakteryzujące miasto i gminę Ropczyce przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 3 Ludność w gminie w latach 2007 – 2012

lata:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba ludności:	26 059	26 123	26 249	26 740	26 778	26 853

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Tabela 4 Prognoza ludności w gminie w latach 2014-2020

lata:	2014	2016	2018	2020
Prognoza liczby ludności:	27 000	27 750	28 550	29 350

Źródło: oprac. własne na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ropczyce”

Tabela 5 Zagęszczenie ludności w latach 2007 – 2012 (osoby na km²)

lata:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Ropczyce	187	188	189	192	193	193
Powiat Ropczycko-Sędziszowski	130	130	131	133	133	134
Województwo Podkarpackie	118	118	118	119	119	119

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Analizując dane demograficzne Gminy Ropczyce należy podkreślić stale rosnącą liczbę ludności, pomimo trudności na lokalnym rynku pracy. Świadczy to niewątpliwie o atrakcyjności Ropczyc jako miejsca zamieszkania i lepszej kondycji gospodarczej miasta i okolic w porównaniu do pozostałej części Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego. Tendencja wzrostowa gęstości zaludnienia w 2 ostatnich latach nie uległa zmianie, niemniej jednak jest znacznie większa niż na terenie naszego powiatu i województwa.

Tabela 6 Przyrost naturalny w latach 2007 – 2012 (na 1000 osób)

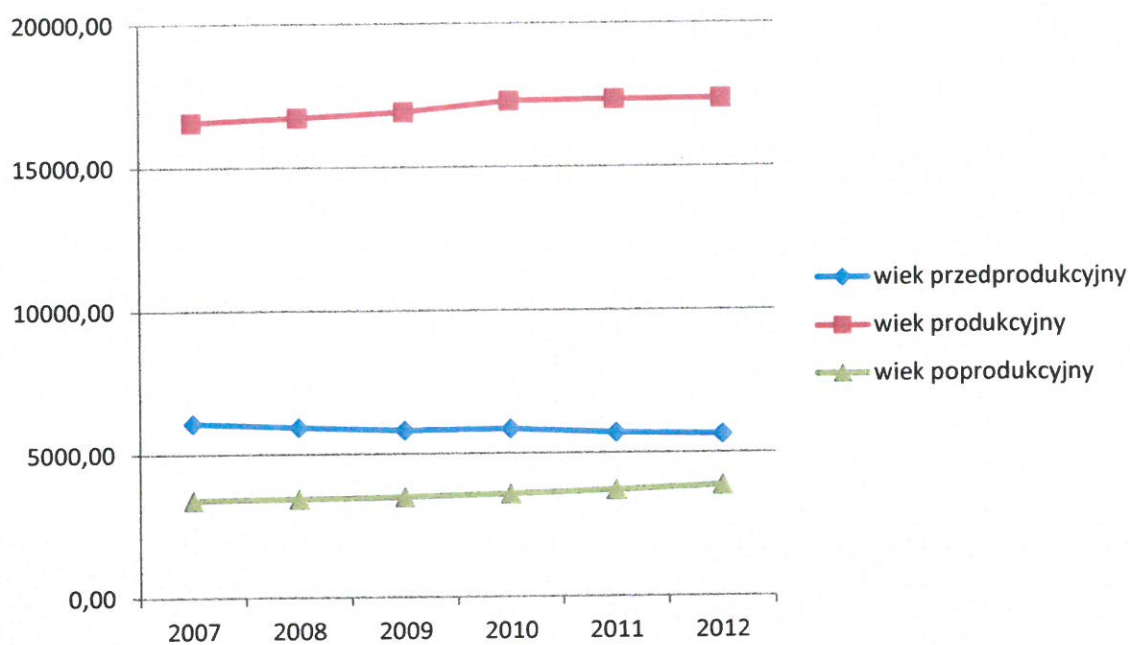
lata:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Ropczyce	3,5	3,7	4,3	5,2	3,6	4,6
Powiat Ropczycko-Sędziszowski	3	3,3	3,6	3,8	3,1	3,7
Województwo Podkarpackie	1,5	1,9	1,8	1,7	1,4	1,3

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny plasuje Gminę Ropczyce w czołówce województwa, pomimo obniżenia wzrostu 2011 roku, w 2012 roku osiągnął wynik znacznie lepszy niż na terenie województwa. Na taki stan rzeczy ma wpływ wcześniej wspomniana atrakcyjność Ropczyc jako miejsca zamieszkania i większe możliwości znalezienia pracy w porównaniu do innych lokalnych ośrodków.

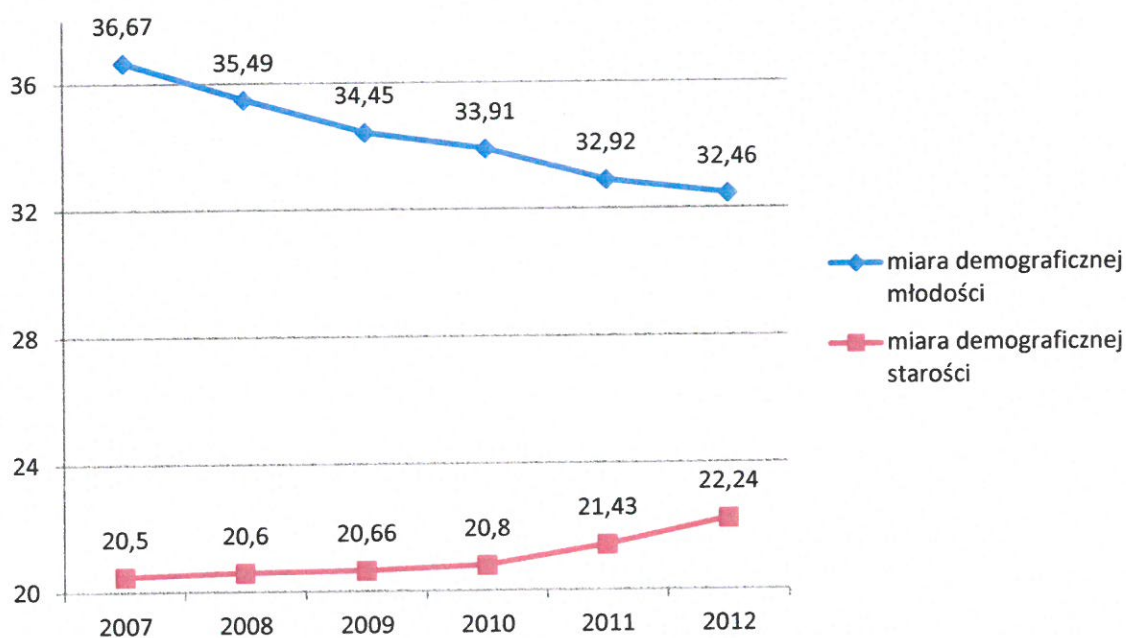

Wykres 1 Ludność Gminy Ropczyce wg ekonomicznych grup wieku w latach 2007-2012

Źródło: oprac. własne ma podstawie danych GUS

Wykres 2 Miara demograficznej młodości i starości w latach 2007 – 2012

Źródło: oprac. własne ma podstawie danych GUS

Powyższe dane na wykresach obrazują ogólnokrajową tendencję jeśli chodzi o starzenie się społeczeństwa i stale zmniejszający się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców. Gmina Ropczyce nie jest tu wyjątkiem, niemniej opierając te dane z danymi określającymi stale zwiększającą się liczbę mieszkańców i stosunkowo duży przyrost naturalny

należy podkreślić, że tendencja starzenia się społeczności lokalnej jest w sporej części wyhamowywana przez te czynniki.

Problemy demograficzne w Gminie Ropczyce są generalnie tożsame z problemami w skali całego kraju. Zauważalny jest nieznaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do wieku produkcyjnego. W przypadku utrzymania się tej tendencji skutkować to będzie starzeniem się społeczeństwa na przedmiotowym obszarze. Przyczyną tego stanu rzeczy jest głównie trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy. Brak stabilności finansowej i perspektyw z tym związanych zniechęcają młodych ludzi do zakładania rodzin, gdyż utrzymanie ich w obecnej sytuacji jest bardzo trudne. Ponadto brak jest spójnej polityki społecznej umacniającej rodzinę, zwiększając na rzecz jej rozwoju różnego rodzaju świadczenia.

- Oświata

Gminy Ropczyce zapewnia dostęp do usług w zakresie edukacji na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjum. Na jej terenie funkcjonują następujące jednostki oświatowe:

1. Zespół Szkół Nr 1 w Ropczycach.
2. Zespół Szkół Nr 2 w Ropczycach.
3. Zespół Szkół Nr 3 w Ropczycach.
4. Zespół Szkół Nr 4 w Ropczycach.
5. Zespół Szkół Nr 5 w Ropczycach.
6. Zespół Szkół Gnojnica Dolna.
7. Zespół Szkół Gnojnica Wola.
8. Zespół Szkół Lubzina.
9. Zespół Szkół Łączki Kucharskie.
10. Zespół Szkół Mała.
11. Zespół Szkół Niedźwiada Dolna.
12. Zespół Szkół Niedźwiada Górna.
13. Szkoła Podstawowa Brzezówka.
14. Szkoła Muzyczna I stopnia w Ropczycach.
15. Żłobek Miejski w Ropczycach.
16. Publiczne Przedszkole Nr 1.
17. Publiczne Przedszkole Nr 2.
18. Publiczne Przedszkole Nr 3.
19. Publiczne Przedszkole „Ochronka” Sióstr Służebniczek w Ropczycach.
20. Publiczne Przedszkole Lubzina.
21. Publiczne Przedszkole w Gnojnicy.
22. Oddział Przedszkolny na Os. Czekaj, Chechły i Granice w Ropczycach.
23. Oddział Przedszkolny w Niedźwiadzie i Małej.

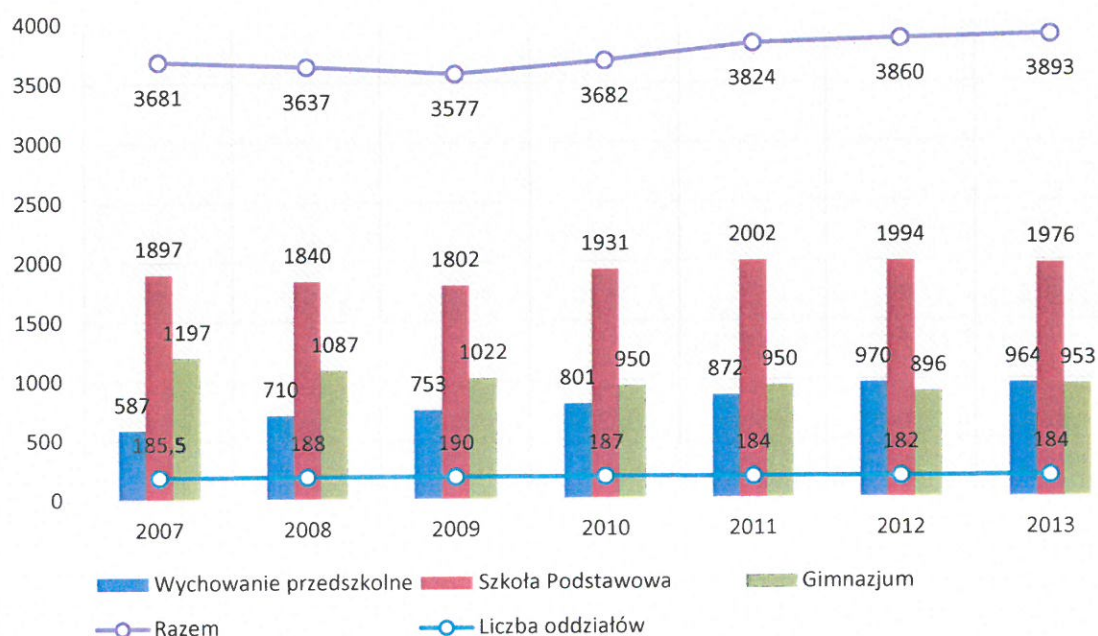
Gmina zapewnia usługi edukacyjne na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w zakresie pokrywającym się z potrzebami mieszkańców. Poziom kształcenia należy ocenić jako dobry.

Budynki szkół na terenie gminy są w stanie technicznym ogólnie dobrym. Natomiast infrastruktura niektórych placówek oświatowych jest niewystarczająca (brak boisk czy miejsc rekreacji).

W niektórych budynkach szkolnych istnieje konieczność remontu i modernizacji istniejących pomieszczeń lekcyjnych i innych. Szkoły zgłaszają również zapotrzebowanie na uzupełnienie wyposażenia sal edukacyjnych i wymianę sprzętu komputerowego.

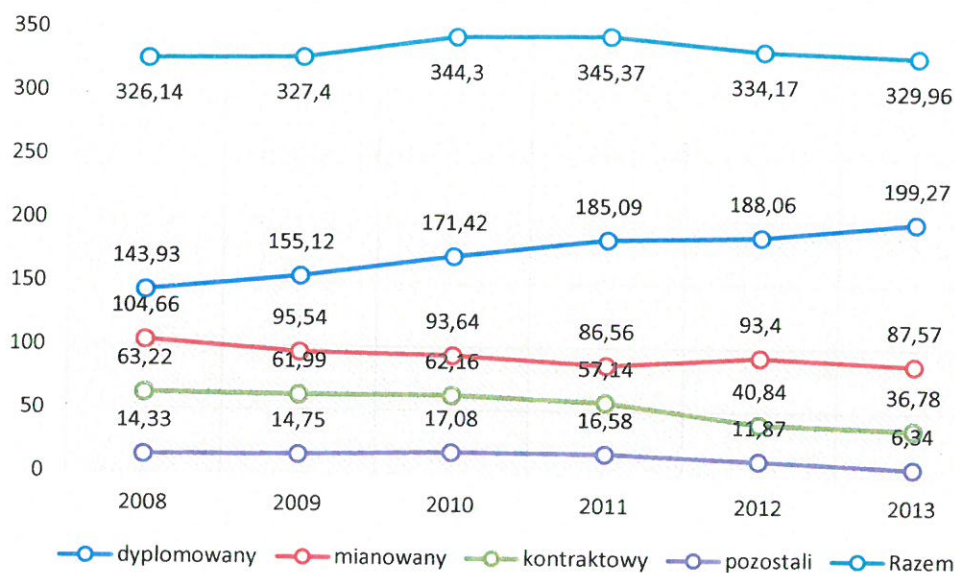
Wykres 3 Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Ropczyce w latach 2007-2013

Źródło: oprac. własne na podstawie danych zbiorczych Miejsko - Gminnego Zespołu Oświaty wg stanu na koniec września każdego roku

Z danych statystycznych wynika, iż w roku szkolnym bieżącym tj. 2013/2014 na terenie gminy Ropczyce z systemu oświaty korzysta łącznie 3893 uczniów, co w korelacji z liczbą uczniów za rok 2007, która wynosiła 3681, wskazuje wzrost o ponad 5%. Zadowolający jest również fakt utrzymującego się praktycznie w każdym roku do bieżącego roku szkolnego przyrostu dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego. Znaczący spadek na przestrzeni analizowanych lat, bo blisko o 21% występuje wśród uczniów uczęszczających do placówek gimnazjalnych.

Wykres 4 Liczba nauczycieli w etatach wg stopnia nauczania i kwalifikacji na terenie gminy Ropczyce w latach 2008-2013

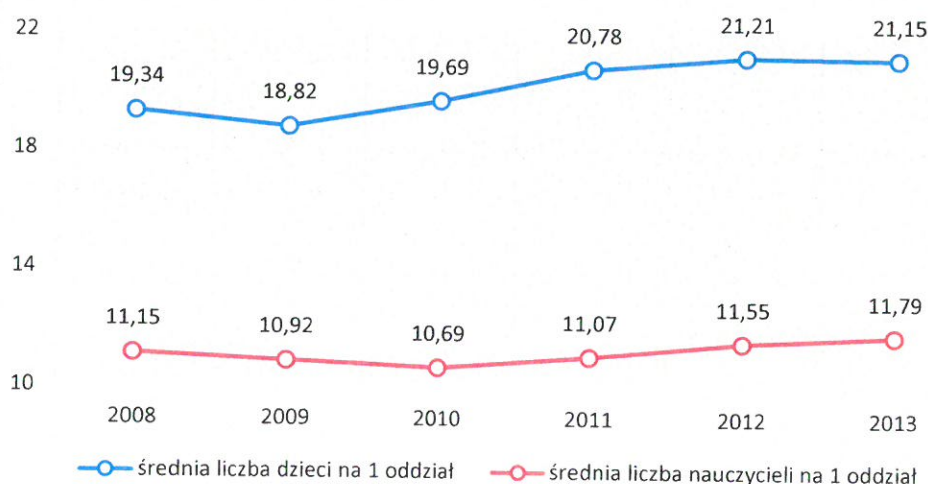

Źródło: oprac. własne na podstawie danych zbiorczych Miejsko - Gminnego Zespołu Oświaty wg stanu na koniec września każdego roku

W bieżącym roku szkolnym 2013/2014 ponad 60% ogółu nauczycieli pracujących w ropczyckich placówkach oświatowych posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, co świadczy o bardzo dobrym stopniu ich przygotowania zawodowego, a bezpośrednio przekłada się na wysoką jakość kształcenia dzieci i młodzieży.

Analizując dane z powyższego wykresu za okres poprzednich 6 lat można zaobserwować stały wzrost ilości nauczycieli dyplomowanych. Porównując dane z roku 2008 w stosunku do roku 2013 wzrost ten nastąpił o blisko 40% kosztem pozostałych stopni kwalifikacji nauczycieli.

Wykres 5 Liczba dzieci oraz liczba nauczycieli w etatach przypadająca na 1 oddział na terenie gminy Ropczyce w latach 2008-2013

Źródło: oprac. własne na podstawie danych zbiorczych Miejsko - Gminnego Zespołu Oświaty wg stanu na koniec września każdego roku

Analizując obecną strukturę systemu szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego na terenie gminy Ropczyce, można stwierdzić, że jest ona optymalnie dopasowana do potrzeb w tym zakresie.

W ostatnich 2 latach utrzymuje się na stałym poziomie średnia liczba dzieci przypadająca na 1 oddział szkolny. Podobna sytuacja występuje w stanie średniej ilości nauczycieli przypadających na 1 oddział, która oscyluje w granicach 11 etatów.

- Kultura

Centrum Kultury w Ropczycach prowadzi działalność edukacyjno-kulturalną na terenie miasta i gminy. Jest instytucją zajmującą się upowszechnianiem kultury z zachowaniem tradycji regionalnych oraz promocją naszego regionu, jest także inicjatorem wielu przedsięwzięć kulturalnych o charakterze masowym. Swe zadania statutowe realizuje poprzez organizowanie szeregu form stałej działalności kulturalnej (koła zainteresowań, warsztaty, seminaria itp.) skupiającej głównie dzieci i młodzież.

W strukturze organizacyjnej Centrum Kultury działają trzy filie (Niedźwiada, Witkowice, Gnojnica) oraz Izba Regionalna, która gromadzi pamiątki i eksponaty z Ropczyc i okolic.

Działalność artystyczna CK koncentruje się na prowadzeniu zespołów artystycznych, wśród których najbardziej znane to Orkiestra Dęta, Zespół Regionalny „Niedźwiedzanie”, Kapela Rodzinna „Kurasie”, Zespół Estradowy „Gama”, Dziecięca Rewia Folklorystyczna oraz Formacja Tańca Nowoczesnego „Vega”.

Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna istnieje w Ropczycach od 1950 r. W swojej działalności biblioteka na stałe współpracuje z przedszkolami, szkołami podstawowymi i średnimi. Z roku na rok ropczycka Biblioteka wzbogaca swą ofertę kulturalną o nowe formy działalności. Najlepszym tego przykładem może być rosnąca liczba organizowanych na jej terenie imprez kulturalnych o charakterze cyklicznym: prelekcje, konkursy, wystawy, zabawy i przedstawienia teatralne oraz montaż słowno-muzyczne.

W minionych latach organizowano corocznie średnio 330 imprez, w których brało udział przeszło 5 400 uczestników.

Imponujący jest również księgozbiór biblioteki, który liczy ogółem ponad 100 tys. woluminów, z którego korzystają dzieci, młodzież i dorośli mieszkańcy miasta i gminy, a który rokrocznie jest wzbogacany o nowe księgozbiory.

Księgozbiór biblioteki został w całości skatalogowany w elektronicznym systemie bibliotecznym. Obecnie każdy czytelnik może na bieżąco wyszukiwać na stronie biblioteki pozycje książkowe, dokonywać ich rezerwacji, śledzić stan swojego konta i wypożyczonych książek. Liczba zarejestrowanych czytelników biblioteki wynosi 3 644 osoby. Dodatkowo liczba korzystających z usług biblioteki i wszystkich jej fili w roku 2013 wyniosła przeszło 43 400 osób.

- Sport

Ropczyckie Centrum Sportu i Rekreacji - jego działania polegają na koordynacji, a także upowszechnianiu i rozwijaniu kultury fizycznej, sportu i rekreacji na terenie gminy Ropczyce. Swoje statutowe cele realizuje on poprzez organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze masowym dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Posiada również dobrze rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną, do której zaliczyć trzeba:

- boiska sportowe – przy ul. Kolejowej oraz na Osiedlu św. Barbary. Kompleksy boisk sportowych Orlik przy ZS nr 2 i ZS nr 5 w Ropczycach.
- stadion sportowy – przy ul. Mickiewicza - boisko sportowe z widownią na około 2000 osób, korty tenisowe, boiska do gier zespołowych, bieżnię lekkoatletyczną, rzutnię oraz skocznię, a w okresie zimowym oświetlone lodowisko z wypożyczalnią łyżew.
- zespół basenów kąpielowych - w jego skład wchodzi obiekty: krytej pływalni oraz basenów otwartych dla dzieci i dorosłych wraz z trybunami, a także boisko do piłki plażowej. W krytej pływalni znajdują się dwa baseny pływackie, jeden o wymiarach 25 x 12,5 m, drugi – o długości 17,9 m i zmiennej szerokości 4,8 - 6,8 m w kształcie trapezu, który jest jednocześnie w swej końcowej części hamownią dla 52 m zjeżdżalni wodnej. Ponadto w budynku pływalni mieści się sauna, solarium oraz kawiarnia z widokiem na duży basen. Kompleks basenów otwartych tworzą basen pływacki o wymiarach 25 x 50 m o zmiennej głębokości oraz dwa brodziki do nauki pływania. W Zespole Basenów Kąpielowych mieści się również nowoczesna siłownia rekreacyjno-sportowa.

- **Opieka zdrowotna i społeczna** - na terenie gminy Ropczyce zapewniają ją następujące obiekty:

1. Zakład Opieki Zdrowotnej w Ropczycach.
2. Pogotowie Ratunkowe w Ropczycach.
3. NZOZ PIOMAR w Ropczycach.
4. Ośrodek Zdrowia w Lubzinie.
5. Ośrodek Zdrowia w Niedźwiadzie.
6. Prywatne gabinety: stomatologiczne, ginekologiczne, itp.
7. Apteki.
8. Dom Pomocy Społecznej w Lubzinie.
9. Stacja Caritas.
10. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
11. Dzienny Dom Pobytu Emerytów i Rencistów.
12. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Tabela 7 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej 2008 – 2012

Lata	2008	2009	2010	2011	2012
Podkarpackie	76561	77537	76547	70288	72937
Powiat ropczycko-sędziszowski	1856	2836	1821	1807	1882
Ropczyce	304	1274	337	313	342

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Stosunkowo nieduża jest liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, największa liczba przypadała na rok 2009 i wynikała z katastrofalnej powodzi jaka nawiedziła Gminę Ropczyce. Liczba ta analizując tabelę nr 7 oscyluje niewiele ponad 300, niemniej w 2012 roku zanotowano większy wzrost korzystających z pomocy, co wynika z trudności na lokalnym rynku pracy i brakiem systemowych rozwiązań w tym obszarze.

- Aktywność obywatelska i społeczna

Lokalna aktywność społeczna przejawia się w różnego rodzaju formach działalności podejmowanej przez organizacje, stowarzyszenia czy grupy społeczne działające na terenie gminy Ropczyce. Przejawia się to m.in. w inicjowaniu pewnych działań np. inwestycyjnych, wynikających z bieżących potrzeb społeczności lokalnej czy również inicjatyw oświatowo-kulturalnych, rekreacyjnych i innych. Aktywność społeczną można zauważyć praktycznie na terenie całej gminy.

Według danych statystycznych w roku 2012 w systemie REGON na terenie gminy Ropczyce zarejestrowane były 72 różne stowarzyszenia i organizacje społeczne.

W zasadzie we wszystkich osiedlach miasta oraz w każdej miejscowości na terenie gminy aktywną działalność prowadzą Ochotnicze Straże Pożarne. W większości funkcjonują one jako stowarzyszenia, posiadają remizy i pojazdy specjalne zapewniające sprawny i efektywny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy i powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

Aktywnie działa również Stowarzyszenie Kobiet Gminy Ropczyce, które w swych szeregach skupia członków grup nieformalnych Kół Gospodyń Wiejskich funkcjonujących w poszczególnych miejscowościach. Podstawowym celem podejmowanych działań jest aktywizacja i promowanie kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i kulturowym. Ważnym elementem jest również podejmowanie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej, społecznej oraz kulturalnej, a także współpraca z organami samorządu terytorialnego.

Aktywnie działają także kluby sportowe, które promują zdrowy tryb życia wśród mieszkańców gminy oraz oferują udział w treningach i zawodach sportowych. Natomiast Uczniowskie Kluby Sportowe działające przy szkołach prowadzą zajęcia ogólnorozwojowe oraz specjalistyczne dla swoich uczniów.

Na terenie miasta i gminy Ropczyce funkcjonuje około 37 różnych stowarzyszeń o charakterze sportowym, które aktywnie uczestniczą w życiu sportowym Ropczyc propagując i animując szereg działań skierowanych od najmłodszych do starszych mieszkańców naszej gminy.

Analiza:

Atuty rozwojowe:

1. Bardzo dobrze rozwinięta i stale powiększająca się baza sportowo-rekreacyjna w mieście i gminie.
2. Aktywność społeczna organizacji i stowarzyszeń na terenie gminy.
3. Duża ilość różnych organizacji i stowarzyszeń;

Bariery rozwojowe

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Słaba infrastruktura szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Rozdział 5 - Gospodarka lokalna

Zmiany i ogólnie panujące trendy rozwojowe gospodarki światowej wpływają na przebieg procesów rozwojowych w każdym zakątku świata, a więc i na sytuację Gminy Ropczyce.

Lokalny sektor gospodarczy można scharakteryzować jako przemysłowy, co przejawia się w funkcji: lokalizacji i funkcjonowania na terenie miasta zakładów przemysłu metalowego, maszynowego, materiałów ogniotrwałych i przetwórstwa rolno – spożywczego.

Do najważniejszych zakładów ze względu na rozmiar i charakter prowadzonej działalności należą: SÜDZUCKER POLSKA S.A, Zakłady Magnezytowe „Ropczyce” S.A., Cukromix Bis - Zakład Produkcji Cukierniczej, Zakład Produkcji Konstrukcji „Mostostal Ropczyce”, Cargill Pasze sp. z o.o, Fabryka Farb i Lakierów „Śnieżka”, UTC CCS Manufacturing Polska sp. z o.o. , Eurovia Polska S.A grupa Rzeszów, Firma Weldon, PUPH NIWA, Rega Yacht, Gminna Spółdzielnia „SCH”.

Sektor gospodarczy rozwija się dość dynamicznie. Na terenie gminy Ropczyce według stanu na 31.12.2012r. wpisanych do rejestru REGON było łącznie 2038 podmiotów gospodarki narodowej.

Tendencję zmiany ilości podmiotów w latach 2007 - 2012 na terenie gminy Ropczyce w porównaniu do terenu powiatu ropczycko-sędziszowskiego oraz na tle woj. podkarpackiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Ilość podmiotów gospodarczych ogółem zarejestrowanych w bazie REGON w latach 2007 – 2012 na 10 tys. ludności

lata:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Ropczyce	-	-	690	726	738	759
Powiat ropczycko-sędziszowski	558	575	587	612	615	623
Województwo podkarpackie	677	687	690	717	710	728

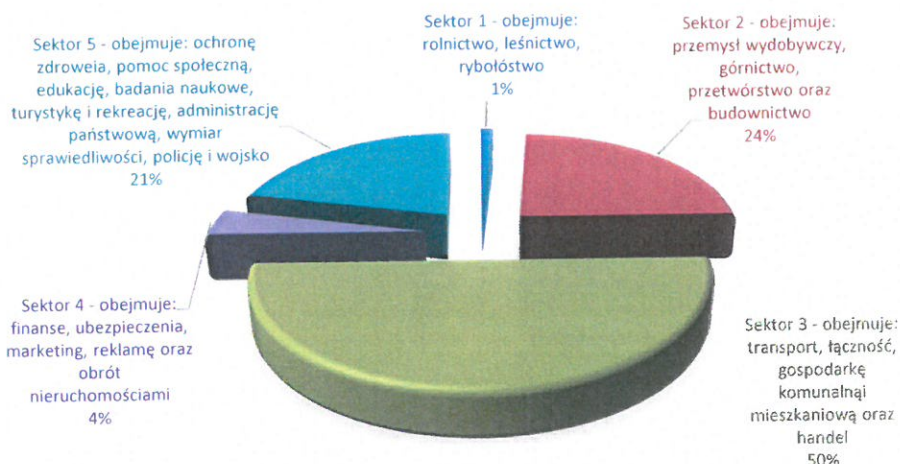
Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Najliczniej reprezentowanym sektorem gospodarki co można zauważyć na wykresie nr 6 jest sektor 3 do którego zalicza się podmioty prowadzące działalność w zakresie transportu, łączności, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz handlu. Stanowi on 50% ogółu wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. Prym w tym sektorze wiodą firmy zajmujące się handlem detalicznym i hurtowym, które w liczbie 601 podmiotów stanowią 60% jego udziału.

Sektor drugi nie tak liczny, ale jednak stanowiący 1/4 wszystkich podmiotów w znacznej części zdominowany jest przez budownictwo, które posiada blisko 60% udziału w liczbie podmiotów sklasyfikowanych w tym sektorze.

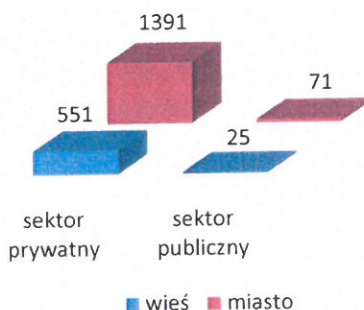
Wykres 6 Struktura sektorów gospodarki na terenie gminy Ropczyce za 2012 rok

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Znaczna część podmiotów zlokalizowana jest na terenach miejskich, a tylko niecałe 30% na terenach wiejskich. W ogólnej liczbie podmiotów tylko 5% należy do sektora publicznego natomiast cała reszta to firmy działające w sektorze prywatnym.

Wykres 7 Lokalizacja podmiotów gospodarczych na terenie gminy Ropczyce w roku 2012

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Wśród firm przeważają firmy zatrudniające od 0 do 9 osób czyli tak zwana klasa mikro-przedsiębiorstw. Udział tego typu podmiotów sięga prawie 94% ogólnej liczby przedsiębiorstw. Co ciekawe w każdym przedziale wielkościowym część ogólnej liczby przedsiębiorstw stanowią firmy z obszarów wiejskich. Oznacza to, że poza sektorem mikro inne sektory też rozwijają się na tych terenach co stanowi o potencjale terenów wiejskich. Stale zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Ropczyce świadczy o dużym stopniu przedsiębiorczości jej mieszkańców oraz potencjale gospodarczym miasta i gminy. Wpływ na to ma również stale poprawiająca się infrastruktura techniczna i drogowa, dobra dostępność komunikacyjna oraz inicjatywy samorządowe mające na celu pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości.

- Instytucje około biznesowe

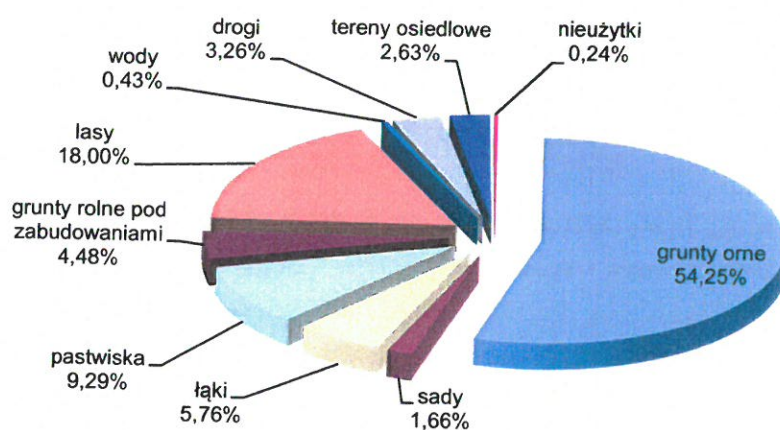
Na terenie gminy Ropczyce działają niezbędne dla funkcjonowania i rozwoju gospodarki rynkowej instytucje publiczne i niepubliczne, komercyjne i non-profit. Tworzą one "otoczenie biznesu", powszechnie uważane za jeden z decydujących czynników atrakcyjności regionu dla inwestorów. Wśród podstawowych instytucji można wyróżnić:

- Bank PEKAO S.A I o/Ropczyce
- Bank PKO BP o/Ropczyce
- Bank Spółdzielczy w Ropczycach
- Getin Bank o/Ropczyce
- Bank Przemysłowo Handlowy S.A. Oddział Dębica Filia Ropczyce
- Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Ropczycach
- Bank BGŻ o/Ropczyce
- Alior Bank o/Ropczyce
- Biura rachunkowe, doradztwa finansowego i ubezpieczyciele.
- Centrum Kształcenia Praktycznego
- Ośrodek Kształcenia Zawodowego, i inne.

- Rolnictwo

Znaczna część terenu gminy bo obszar o powierzchni 10 490 ha, stanowiący ponad 70% z ogółu użytkowana jest rolniczo, co może stanowić bazę do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego. Gmina zalesiona jest na obszarze niespełna 2500 ha, wskaźnik lesistości wynosi więc ok. 18%. Taką lesistość należy uznać za stosunkowo niską, gdyż zalecany wskaźnik średniej lesistości dla całego kraju to 35%, co może być ważne w kontekście planów rozwoju turystyki na terenie gminy Ropczyce.

Wykres 8 Struktura użytkowania gruntów

Źródło: opracowanie własne

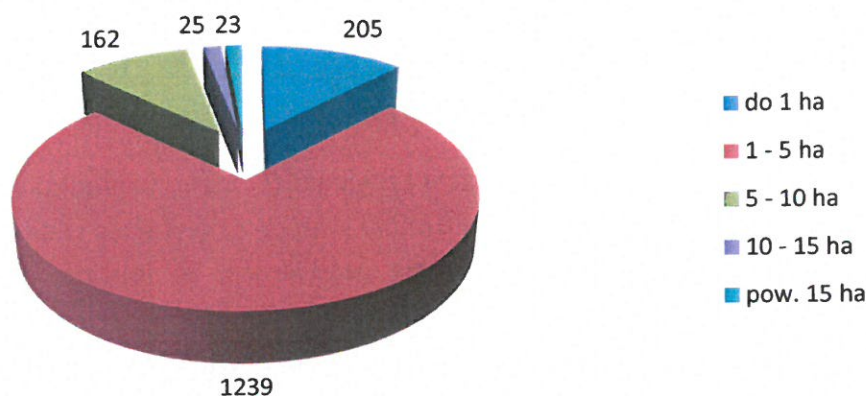
W strukturze użytkowania gruntów na terenie gminy Ropczyce największą część obszaru stanowią grunty orne - 54,25%, kolejne 18% zajmują grunty pod lasami, do których należą lasy i grunty leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione. Najmniejszą część powierzchni gminy

zajmują nieużytki 0,24% i grunty pod wodami, w których skład wchodzi wody stojące, wody płynące oraz powierzchnie rowów niespełna 0,5%.

Według danych na podstawie przeprowadzonego w roku 2010 powszechnego spisu rolnego na terenie gminy Ropczyce funkcjonowało ogółem 1654 gospodarstw rolnych, z czego ponad 87% o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha.

Wykres 9 Struktura gospodarstw rolnych

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych PSR 2010

Dominującym kierunkiem produkcji rolnej jest produkcja zwierzęca – głównie żywca wieprzowego, wołowego oraz produkcja mleka. Produkcja roślinna obejmuje uprawy zbóż, roślin przemysłowych np.: burak cukrowy – głównie na potrzeby Cukrowni „Ropczyce” S.A. oraz uprawy warzywnicze i sadownicze.

W gminie obecnie działa kilka zakładów zajmujących się przetwórstwem rolnym. Są to w dużej mierze masarnie i piekarnie. Zakłady te oferują i sprzedają swoje produkty na rynek lokalny, jak również kilka z nich sprzedaje na rynku regionalnym.

Wydaje się, że duża ilość małych gospodarstw rolnych (szczególnie tych o pow. 1-5 ha) mogłaby zaopatrzyć w produkty rolne istniejące zakłady jak również może być bazą surowców dla powstania nowego zakładu przetwórstwa rolno – spożywczego warzyw i owoców miękkich.

- Lokalny rynek pracy

Bezrobocie w Gminie Ropczyce przeżywa wahania w cyklu rocznym polegające na corocznym wzroście w początku roku, następnie spadku w okresie letnim i powolnym dużym wzroście od września aż do końca roku.

Tabela 9 Stopa bezrobocia w latach 2007 – 2012

lata:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Ropczyce	10	9,1	10,7	10,2	11,4	12,8
województwo podkarpackie	14,2	13	15,9	15,4	15,5	16,3
powiat ropczycko-sędziszowski	15,7	14,6	16,5	18,7	19,7	21,7

Źródło: oprac. własne na podstawie danych GUS

Wzrost ten wynika w szczególności z rejestrowania się absolwentów szkół średnich z danego roku. Pociuszającym jest jednak fakt, że stopa bezrobocia na terenie Ropczyc jest o wiele niższa niż na terenie powiatu czy też województwa.

Tabela 10 Liczba pracujących na terenie gminy Ropczyce w latach 2007 – 2012

lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	5081	5241	4982	5104	5034	5112
mężczyźni	2760	2953	2734	2744	2728	2751
kobiety	2321	2288	2248	2360	2306	2361

Źródło: oprac. własne ma podstawie danych GUS

Po analizie danych zamieszczonych w tabeli nr 10 można zauważyć, że nie ma jasnego trendu obejmującego stan zatrudnienia w Gminie Ropczyce. Wyraźnie widać momenty załamania się światowych rynków co jednoznacznie potwierdza, że lokalne rynki pracy nie stanowią zamkniętej struktury tylko oddziałują nań wszelkie czynniki zewnętrzne w mniejszym lub większym stopniu. Dodatkowo widać, iż nie ma większych różnic pomiędzy ilością zatrudnianych kobiet jak i mężczyzn, co jednoznacznie wskazuje na brak specyficznego rozróżnienia w zakresie oferowanej pracy oraz wzajemnie uzupełniające się etaty.

Tabela 11 Liczba bezrobotnych na terenie gminy Ropczyce w latach 2007 – 2012

lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	1650	1526	1818	1753	1977	2216
mężczyźni	619	619	892	807	880	1086
kobiety	1031	907	926	946	1097	1130

Źródło: oprac. własne ma podstawie danych GUS

Poziom bezrobocia na terenie gminy Ropczyce w ostatnich latach wzrastał w dość dużym stopniu, a przyrosty w latach 2010-2012 sięgały nawet 10% rok do roku. Było to z jednej strony konsekwencją pogłębiającego się kryzysu i mimo dość łagodnej ścieżki jaką postępował kryzys w naszym kraju nie udało się w pełni uniknąć jego oddziaływań. Rynki lokalne mimo swojej specyficznej struktury mają coraz większe odniesienia do globalnej gospodarki i są kształtowane przez firmy z różnych sektorów.

Z drugiej strony może to być również efekt zmian zachodzących w rolnictwie związanych z likwidacją czy znaczącym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.

Dodatkowym czynnikiem jest bardzo duża ilość absolwentów, która po skończeniu szkoły ponadgimnazjalnej czy też studiów nie może znaleźć pracy odpowiadającej posiadanym umiejętnościom.

Możemy też zauważyć, iż od 2007 roku stale przybywało bezrobotnych kobiet co może wynikać ze specyfiki regionu oferującego więcej miejsc pracy w zawodach dla mężczyzn oraz może być związane z problemami jakie posiadają kobiety z powrotem na rynek pracy po urodzeniu i opiece nad dziećmi.

Analiza:

Atuty rozwojowe:

1. Duży zasób potencjału osób bezrobotnych.
2. Podstawowa infrastruktura otoczenia biznesu.
3. Duża ilość terenów rolnych nadających się do produkcji zdrowej żywności.

Bariery rozwojowe

1. Zbyt duże rozdrobnienie rolnictwa.
2. Brak rozwoju rolnictwa w kierunkach intensywnych i specjalistycznych.
3. Słabo rozwinięty sektor usług.
4. Niedostateczna liczba nowych miejsc pracy.
5. Rosnące bezrobocie.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służącą do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Przedstawiona w poniższej tabeli analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron Gminy Ropczyce wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń determinowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne.

Analiza została także wzbogacona przez zapisy zebrane od zespołu pracowników Urzędu Miejskiego w Ropczycach oraz przedstawicieli poszczególnych grup społecznych z terenu gminy uczestniczących w spotkaniach podczas procesu tworzenia strategii.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju Gminy Ropczyce wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową oraz współpracy gminy z innymi jednostkami.

W analizie zewnętrznych czynników rozwojowych (szans i zagrożeń) korzystano z zapisów Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

Tabela 12 Analiza SWOT Gminy Ropczyce

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobre położenie komunikacyjne (drogowe i kolejowe), • atrakcyjne położenie geograficzne gminy Ropczyce, • tereny pod rozwój przemysłu, w tym Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK Mielec, • tradycje przemysłowe Ropczyc, • korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, stanowiących alternatywną formę działalności gospodarczej, • dobra baza sportowa, • atrakcyjność terenu dla budownictwa mieszkaniowego, usługowego i rekreacyjnego, • duży potencjał edukacyjny szkół ponadgimnazjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • słaby stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej, • brak łącznika z autostradą A 4, • brak w pełni uzbrojonych terenów przemysłowych, • słaby poziom rozwoju infrastruktury turystycznej, • niezadawalający poziom wyposażenia placówek oświatowych, • niski procent skanalizowania gminy w szczególności terenów wiejskich, • problemy z zaopatrzeniem w wodę południowej części terenu gminy, • wysoki poziom bezrobocia i wykluczenia społecznego, • brak spójnego i konsekwentnie realizowanego programu promocji gminy, • słaba oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna w stosunku do oczekiwań mieszkańców, • duże rozdrobnienie rolnictwa.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie możliwości sfinansowania zadań ze środków zewnętrznych, w tym z perspektywy 2014-2020 UE, • rozwój turystyki i rekreacji, w tym gospodarstw agroturystycznych, • podnoszenie kwalifikacji mieszkańców gminy, • rozwój ekonomii społecznej i sektora pozarządowego, • rozwój infrastruktury technicznej w zakresie dostępności do ponadregionalnych szlaków komunikacyjnych (autostrada A4), • rozwój Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec, • rozwój OZE na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • odpływ wykształconych młodych ludzi zagranicę oraz do większych miast w poszukiwaniu pracy, • wysokie bezrobocie w regionie, • niestabilność prawa w kraju, • niedostateczne nakłady na ochronę przed powodzią oraz ich skutkami, • rozdrobnione rolnictwo, • pogłębiający się dystans ekonomiczny i społeczny regionu w odniesieniu do średniej UE i kraju.

- rozwój współpracy w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego.

IV. Wizja rozwoju

Wizja rozwoju Gminy Ropczyce stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2020 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu.

Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel do jakiego zmierza Gmina Ropczyce oraz wskazuje zasadniczy kierunek działania.

Gmina Ropczyce – gmina przyjazna inwestorom, atrakcyjna turystycznie, otwarta na rozwój i współpracę oraz oferująca wysoki poziom jakości życia swoim mieszkańcom

V. Obszary strategiczne

Przedstawiony poniżej układ głównych obszarów kluczowych wynika z przyjętej wizji rozwoju Gminy Ropczyce. Stanowi on spójne i komplementarne zestawienie najważniejszych z punktu widzenia stymulowania polityki rozwoju określonych dziedzin aktywności społeczno-gospodarczej.

Obszary strategiczne, priorytety tematyczne oraz cele operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Ropczyce wynikają również z określonych i przyjętych na wyższym szczeblu priorytetów zawartych w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych takich jak: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020, zgodnie z którymi w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 będą dysponowane środki finansowe dla JST.

Rozwój Gminy Ropczyce oparto na 3 obszarach strategicznych:

Obszar I

Gospodarka

Obszar II

Infrastruktura
i środowisko

Obszar III

Kapitał ludzki
i społeczny

W ramach każdego obszaru strategicznego został określony priorytet tematyczny oraz propozycje celów operacyjnych.

Cele operacyjne wskazują hasłowo obszary tematyczne czy też zagadnienia, w których realizowane będą przedsięwzięcia istotnie przyczyniające się do osiągnięcia obszarów strategicznych.

Strategia rozwoju nie wyznacza konkretnych zadań, ponieważ jej głównym celem jest przygotowywanie i prowadzenie działań zmierzających do osiągnięcia pożądanego celu – przy uwzględnieniu istniejących warunków, określonego miejsca czy też czasu. Wynika to z ciągłej dynamiki i zmieniających się warunków zewnętrznych oraz istotnych zmian mających zasadniczy wpływ na funkcjonowanie samorządów lokalnych. Ponadto strategia nie ogranicza się w swych zapisach wyłącznie do działań realizowanych bezpośrednio przez władze samorządowe, ale dotyczy całej społeczności lokalnej, w tym organizacji, instytucji i innych podmiotów.

Obszar strategiczny I

GOSPODARKA

Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

- Rozwój i aktywizacja SSE
- Kompleksowe przygotowanie nowych obszarów dla rozwoju przemysłu i innowacyjnych usług
- Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej
- Wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu
- Kreowanie postaw przedsiębiorczości i innowacyjności wśród mieszkańców
- Wsparcie rozwoju sektora usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła

Rolnictwo

- Aktywizacja społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej
- Wsparcie dla tworzenia grup producenckich, promocja agroturystyki, produktów regionalnych oraz kreowanie „marki regionalnej”
- Wsparcie dla wdrażania upraw rolnych o dużym nakładzie pracy oraz nowych technologii w przetwórstwie surowców rolnych
- Podtrzymywanie tradycji regionalnych w rolnictwie

Jednym z podstawowych celów rozwojowych Gminy Ropczyce jest rozwój innowacyjnej gospodarki uwarunkowanej przez szereg czynników determinujących się wzajemnie w danym obszarze strategicznym i wpływających na budowę pozycji regionu atrakcyjnego dla inwestycji oraz korzystającego z wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.

Dana JST, która chce się rozwijać i zapewniać swoim mieszkańcom jak najlepsze warunki życia, musi przede wszystkim stworzyć atrakcyjne warunki do inwestowania.

W kontekście rozwoju gospodarczego JST szczególne znaczenie ma dobrze przygotowana oferta inwestycyjna. Wszelkie działania w tym zakresie podejmowane przez lokalny samorząd terytorialny w porozumieniu z partnerami zarówno publicznymi jak i prywatnymi powinny przyczyniać się do powstawania kompleksów gospodarczo - inwestycyjnych z dostępną podstawową infrastrukturą techniczną.

Głównym atutem, który powinien zostać w tym zakresie wykorzystany przez Gminę Ropczyce jest funkcjonująca od 2007 roku Podstrefa Ropczyce Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK” Mielec. Jej wolne obszary inwestycyjne wraz z nowymi obszarami gospodarczymi zlokalizowanymi w dzielnicy przemysłowej Ropczyc winny stać się motorem napędowym w kreowaniu rozwoju gminy na najbliższe lata.

Istotnym zadaniem stojącym przed gminą będzie również opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej. Ten niezwykle trudny rodzaj promocji należy skierować do podmiotów gospodarczych i inwestorów. Trudność zasadniczo polega na tym, iż firm i podmiotów chcących inwestować jest niewiele, a dodatkowo są rozproszeni i o zróżnicowanych preferencjach. Sytuację potęguje również bliskość silniejszych ośrodków takich jak Rzeszów czy Mielec, które posiadają mocniejsze atrybuty przyciągające potencjalnych inwestorów. W celu realizacji skutecznej promocji inwestycyjnej i gospodarczej koniecznym jest wypracowanie właściwej oferty i strategii działań marketingowych.

Niezmiernie ważnym, oprócz działań inwestycyjnych, zadaniem gminy będzie także stymulowanie rozwoju i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez m.in. zapewnienie wsparcia instytucjonalnego, systemu szkoleń i doradztwa oraz stworzenie platformy wymiany informacji z przedsiębiorcami.

Rozwój terenów gospodarczych oraz aktywna promocja posiadanych terenów inwestycyjnych może w znaczący sposób przyczynić się do pobudzenia pozytywnych trendów w zakresie obniżania poziomu bezrobocia na terenie gminy Ropczyce i stymulowania działań prorozwojowych w tym priorytecie tematycznym.

Brak perspektyw rozwoju dochodowego rolnictwa na terenie gminy Ropczyce, której blisko 75% obszaru stanowią użytki rolne, stanowi wyzwanie dla władz gminy celem zwiększenia aktywności mieszkańców w sferze podjęcia działalności w rolnictwie wysokospecjalistycznym w tym przetwórstwie rolnym czy też turystyce wiejskiej i agroturystyce.

Daleko idącej pomocy w tym zakresie należałoby upatrywać poprzez nawiązanie współpracy z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, szkołami rolniczymi i innymi instytucjami o charakterze szkoleniowo – doradczym. Może to w sposób znaczący wesprzeć dochody mieszkańców, w szczególności w sektorze rolnictwa. Rozwój tej dziedziny gospodarki to przede wszystkim

dostarczenie miejsc pracy lokalnemu rzemiosłu, usługom, rolnictwu, a także powstanie nowej i zróżnicowanej oferty turystycznej.

Obszar strategiczny II

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Infrastruktura techniczna

- Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej miasta oraz rozwój wewnętrznego układu komunikacyjnego
- Rozwój infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej
- Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych

Ochrona środowiska

- Promocja ochrony środowiska, postaw proekologicznych i zdrowego trybu życia.
- Gospodarka odpadami komunalnymi
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Ochrona ludzi i mienia przed powodzią

Ład przestrzenny

- Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą i inwestycyjną, sportowo – rekreacyjną, turystyczną
- Rozwój terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych
- Zabezpieczenie ładu przestrzennego w rozwoju gminy

Wybrany obszar strategiczny oraz wyznaczone w nim priorytety tematyczne i cele operacyjne mają za zadanie doprowadzić do uzupełnienia brakującej na terenie gminy Ropczyce infrastruktury technicznej, jak również przyczynić się do zachowania środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń.

Rozwój sfery infrastrukturalnej ma kluczowe znaczenie dla podnoszenia atrakcyjności gminy, zarówno w zakresie poprawy jakości życia jej mieszkańców, jak i pod względem inwestycyjnym.

Infrastruktura techniczna jest nieodzownym elementem zapewniania mieszkańcom i turystom wysokiego standardu życia.

Potrzebne są również inwestycje podnoszące wewnętrzną i zewnętrzną dostępność komunikacyjną gminy, która stanowi jedną z podstawowych determinant rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego. Infrastruktura drogowa, mimo uzyskania w ostatnich latach znacznej poprawy jakości, nadal wymaga poniesienia dużych nakładów inwestycyjnych w miejscach, gdzie jej stan jest wciąż niezadowolający oraz ciągłej modernizacji. Ponadto koniecznym jest również dążenie do budowy nowej infrastruktury drogowej w miejscach o wysokim potencjale inwestycyjnym wraz z infrastrukturą około drogową. Szczególne

znaczenie w zakresie infrastruktury drogowej należy położyć na prawidłowe skomunikowanie istniejących terenów przemysłowych w tym obszarze podstrefy przemysłowej SSE Euro-Park Mielec z autostradą A4, jak również budowę spójnego układu komunikacyjnego w ramach tworzonego Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. Rozbudowa i utrzymanie optymalnego układu sieci dróg krajowych i regionalnych warunkuje prawidłowy rozwój obszaru gminy, jak również przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej.

Od 2009 roku nasiliła się skala zagrożenia jakie niesie za sobą sytuacja powodziowa na terenie gminy Ropczyce. Szkody powodziowe dotyczą infrastruktury zarówno publicznej jak i prywatnej. Istniejące ciek wodne nie są w stanie odprowadzać nagromadzonych wód i zapobiec w ten sposób podtapianiu znacznego terenu gminy w tym także miasta. W związku z powyższym konieczne są działania zapobiegające i łagodzące możliwe następstwa oraz zwiększające świadomość wśród mieszkańców w przypadku zagrożenia kryzysowego. Obszar gminy jest szczególnie narażony na skutki powodzi wywołane przez rzekę Wielopolka, Niedźwiadka, Gnojniczanka. Dlatego, aby w przyszłości zapobiec oddziaływaniom skutków powodzi należy kontynuować działania zmierzające do pełnego zabezpieczenia tych rzek oraz budowy przez PZMiUW polderów przeciwpowodziowych.

Ważnym zadaniem będzie również racjonalna gospodarka odpadami, ich zbiórka, transport, odzysk, unieszkodliwianie w przypadku braku możliwości zastosowania procesów recyklingu, a także dążenie do usprawnienia całego procesu oraz jego ciągły monitoring. W czasie, kiedy obowiązek „śmieciowy” został przeniesiony na gminy ważne jest, aby podjąć próbę edukacji mieszkańców w tym zakresie oraz wesprzeć przedsięwzięcia i inicjatywy związane z ekologią i ochroną środowiska.

Niezwykle ważne jest także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Rosnący popyt na energię oraz jej rosnące ceny, a przede wszystkim zanieczyszczenie środowiska są determinantem trendu intensyfikacji działań mających na celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w różnych dziedzinach życia zarówno gospodarczego jak i społecznego.

W zakresie rozwoju przestrzennego należy podjąć kroki przyczyniające się do kompleksowego i zaplanowanego zagospodarowania terenu gminy oraz zapewnieniu ładu przestrzennego, który w sposób zrównoważony powinien przyczynić się do prawidłowego rozwoju terenu gminy Ropczyce.

Obszar strategiczny III

KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Bezrobocie i wykluczenie społeczne

- Tworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dziećmi
- Wsparcie budownictwa społecznego i socjalnego
- Wsparcie instytucji rynku pracy

Edukacja

- Podniesienie jakości kształcenia
- Rozwój bazy edukacyjnej
- Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia

Sport i rekreacja

- Promocja aktywnego spędzania wolnego czasu
- Rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej
- Podniesienie konkurencyjności turystyki lokalnej

Kultura

- Promocja form działalności kulturalnej
- Zwiększenie możliwości dostępu do kultury
- Kształtowanie kulturowej tożsamości regionalnej

Spółeczeństwo obywatelskie i informacyjne

- Wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców i funkcjonowania organizacji pozarządowych w różnych obszarach życia społecznego
- Rozwój partycypacji obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów społecznych
- Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego
- Tworzenie miejsc publicznego dostępu do internetu
- Informatyzacja jednostek publicznych

Priorytetowe znaczenie w tym zakresie posiadają zagadnienia związane z aktywizacją rynku pracy, podnoszeniem jakości kształcenia i wyrównywaniem szans rozwojowych młodego pokolenia, poprawą jakości świadczonej opieki zdrowotnej i społecznej, rozszerzeniem dostępu do usług specjalistycznych, zabezpieczeniu bezpłatnych usług stomatologicznych w szkołach, a także rozwój opieki geriatrycznej i zapobieganie patologiom i wykluczeniu społecznemu oraz zwiększeniem oferty kulturalnej dla mieszkańców.

Problem bezrobocia dotyczy – z różnym natężeniem – większości gmin w regionie. Wobec powyższego ważne staje się podejmowanie i kontynuowanie kompleksowych działań aktywizujących rynek pracy, w tym organizowanie szkoleń i kursów oferujących przekwalifikowanie zawodowe osób bezrobotnych lub zagrożonych utratą pracy. Sprawdzonym narzędziem jest także krzewienie postaw przedsiębiorczych, czyli wsparcie procesu samozatrudnienia oraz pomoc osobom zakładającym własną działalność gospodarczą.

Problemem jest także istniejąca baza lokalowa niektórych budynków szkół, która wymaga doposażenia, a także modernizacji. Placówki kształcenia podstawowego i gimnazjum posiadają braki nie tylko w sferze infrastrukturalnej i dydaktycznej ale również sportowej.

Dodatковым zadaniem gminy w sferze oświaty będzie również cykliczne rozszerzanie systemu opieki nad małym dzieckiem oraz poprawa jakości usług przedszkolnych.

Wyzwaniem dla JST będzie także ochrona przestrzeni kulturowej i tożsamości lokalnej – poprzez m.in. zarządzanie kulturą i dziedzictwem kulturowym, kultywowanie tradycji oraz wspieranie i promocję organizacji oraz twórców i artystów lokalnych, budowanie tożsamości i samoświadomości, a także zintegrowanie ochrony krajobrazu kulturowego i środowiska naturalnego.

Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, takich jak oświata, kultura i sport jest istotnym oczekiwaniem mieszkańców wobec władz gminy oraz ważnym działaniem w kierunku podniesienia jakości życia w sferze społecznej.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców m.in. poprzez zwiększanie dostępu do internetu, telekomunikacji, polepszenia dostępu do informacji publicznej oraz publicznych i komercyjnych e-usług. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi jeden z czynników przesądzających o atrakcyjności inwestycyjnej i mieszkaniowej gminy jak również jest koniecznym warunkiem dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i innowacyjnych technologii.

Utworzenie nowych punktów publicznego dostępu do internetu przysłuży się mieszkańcom, którzy będą mogli m.in. sprawdzić pocztę czy przeglądać strony internetowe.

Przedstawione w niniejszym rozdziale kierunki działań poszczególnych obszarów strategicznych winny być realizowane również w odniesieniu do działań obejmujących rewitalizację obszarów zdegradowanych w Gminie Ropczyce. Wyznaczenie obszarów szczególnego wsparcia i sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji spoczywać będzie na Samorządzie Gminy Ropczyce. Dokument ten zawierał będzie diagnozę poszczególnych obszarów gminy pod kątem zidentyfikowania stanów kryzysowych, tym samym wyznaczając obszary zdegradowane podlegające rewitalizacji, a więc procesowi kompleksowych, interdyscyplinarnych przemian ukierunkowanych na wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z kryzysu.

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Ropczyce dotyczyć będzie przede wszystkim sfery społecznej uzupełnionej o sfery gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Działania te będą suplementem kierunków wyznaczonych dla obszarów strategicznych w Strategii Gminy Ropczyce na lata 2014 – 2020.

VI. Monitoring strategii

Wszystkie działania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Ropczyce zostaną objęte monitoringiem, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwi ocenę jego wykonania.

Monitoring realizacji ustaleń strategii ma na celu wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji założonych celów strategicznych, a także umożliwić poprzez odpowiednio dobrany system mierników badanie stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Odpowiedzialność za wyniki wdrożenia strategii spoczywa na Burmistrzu i Radzie Gminy. Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Burmistrza Gminy Ropczyce przy pomocy pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zadania w urzędzie. Wdrażanie strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji celów wyodrębnionych w strategii, w dużej mierze będzie zależała od komórki zarządzającej jej wdrażaniem – Zespół Koordynacyjny ds. Wdrażania i Monitoringu Strategii – powołanej Zarządzeniem Burmistrza.

Główne zadania realizowane przez zespół:

- koordynacja prac instytucji i podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii,
- monitoring i ocena realizacji (analiza przygotowywanych raportów).

Realizacja strategii wymaga stworzenia wewnętrznego systemu monitorowania postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Monitoring jest niezbędnym etapem poprzedzającym działania o charakterze ewaluacyjnym oraz działania mające na celu wprowadzenie ewentualnych zmian do dokumentu strategicznego (aktualizację) ze względu na zmianę uwarunkowań w rozwoju regionu. Daje możliwość bieżącego śledzenia efektów wprowadzanej strategii podejmowania natychmiastowej korekty działań w sytuacji wystąpienia rozbieżności między rzeczywistymi efektami a zakładanymi planami. Za pomocą systemu monitoringu należy gromadzić i przetwarzać informacje, które następnie należy poddać ocenie i interpretacji.

Ocena postępów we wdrażaniu strategii będzie dokonywana w cyklu rocznym i będzie oparta o zestaw bazowych wskaźników. Poniżej zaprezentowano wybrane rodzaje rekomendowanych wskaźników, dostosowując ich charakter do rodzaju monitorowanego celu. Wskaźniki te mogą podlegać modyfikacji. Wyniki oceny będą prezentowane w postaci krótkiego raportu.

Rekomendowane wskaźniki bazowe:

Gospodarka

- Liczba podmiotów nowozarejestrowanych na 1 tys. mieszkańców
- Liczba podmiotów nowozarejestrowanych na terenach wiejskich na 1 tys. mieszkańców
- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
- Liczba powstałych gospodarstw agroturystycznych
- Liczba powstałych produktów regionalnych
- Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promocyjnych

Infrastruktura i środowisko

- Długość nowopowstałych i zmodernizowanych dróg
- Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności ogółem
- Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem
- % powierzchni gminy objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

Kapitał ludzki i społeczny

- Liczba zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych
- Wydatki na edukację, sport i kulturę w budżecie gminy
- Liczba imprez kulturalnych i sportowych na 10 tys. mieszkańców
- Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i sportowych (w skali roku)
- Wysokość środków publicznych, przekazanych organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert
- Liczba użytkowników obiektów sportowo - rekreacyjnych
- Liczba nowo powstałych mieszkań na cele społeczne i socjalne

Cykliczna ocena realizacji strategii jest narzędziem pozwalającym na skuteczne zarządzanie procesem wdrażania strategii. Pozwoli na korygowanie ewentualnych odchyień od przyjętej ścieżki strategicznej. Celem dokonania oceny realizacji przyjętej strategii należy stale monitorować nie tylko stopień zaawansowania we wdrażaniu strategii.

W ramach zarządzania strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i obejmie trzy zasadnicze fazy:

- **Ewaluacja ex ante**, na koniec każdego roku kalendarzowego – koncentrująca się na ocenie strategii lub jej znaczącej aktualizacji według kryterium trafności i odpowiedniości oraz kryterium wewnętrznej spójności i zgodności programowej.

- **Ewaluacja mid-term**, w trakcie realizacji strategii – przeprowadzana w układzie kadencyjnym w ostatnim roku każdej kolejnej kadencji samorządu, koncentrująca się na ocenie czy i na ile przyjęta strategia jest faktycznie realizowana oraz jakie są jej efekty krótko i średnioterminowe, według kryterium skuteczności działań, a także efektywności, koordynacji i zgodności działań z zasadami i założeniami ustalonymi w dokumencie strategii.
- **Ewaluacja ex post**, po zakończeniu realizacji strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów strategicznych.

Ewaluacja realizacji strategii na lata 2014 – 2020 obejmować będzie okresową ocenę odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości strategii w kontekście ustalonych celów. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć strategii w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji strategii w przeszłości.

Zespół będzie okresowo i cyklicznie sprawdzać realizację przyjętej Strategii Rozwoju. Ocena strategii zawierać będzie opis wdrażanych poszczególnych celów strategicznych i zadań priorytetowych oraz analizę osiąganych wskaźników.

VII. Finansowanie strategii

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Ropczyce zbiega się z etapem przygotowań i uzgodnień do nowego okresu programowania Unii Europejskiej.

Perspektywy finansowa UE 2014-2020 to okres nowych wyzwań dla jednostek samorządu terytorialnego a posiadanie nakładów finansowych, to jeden z ważniejszych warunków osiągnięcia założonych celów Strategii Rozwoju Gminy Ropczyce.

Środki zabezpieczające realizację zadań, których realizacja będzie wynikać z poszczególnych celów operacyjnych będą mogły pochodzić z następujących źródeł:

- a) z programów pomocowych UE,
- b) z programów rządowych i budżetu państwa,
- c) z budżetu Gminy Ropczyce,
- d) ze środków inwestorów prywatnych,
- e) ze środków organizacji pozarządowych,
- f) ze środków instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych
- g) wykorzystanie potencjału prywatno-publicznego PPP.

VIII. Spis tabel, wykresów i map

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	6
Tabela 2 Ilość osób korzystających z wodociągu.....	10
Tabela 3 Ludność w gminie w latach 2007 – 2012	12
Tabela 4 Prognoza ludności w gminie w latach 2014-2020.....	12
Tabela 5 Zagęszczenie ludności w latach 2007 – 2012 (osoby na km ²).....	12
Tabela 6 Przyrost naturalny w latach 2007 – 2012 (na 1000 osób)	12
Tabela 7 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej 2008 – 2012.....	18
Tabela 8 Ilość podmiotów gospodarczych ogółem zarejestrowanych w bazie REGON w latach 2007 – 2012 na 10 tys. ludności.....	20
Tabela 9 Stopa bezrobocia w latach 2007 – 2012	23
Tabela 10 Liczba pracujących na terenie gminy Ropczyce w latach 2007 – 2012.....	24
Tabela 11 Liczba bezrobotnych na terenie gminy Ropczyce w latach 2007 – 2012.....	24
Tabela 12 Analiza SWOT Gminy Ropczyce.....	26

Spis wykresów

Wykres 1 Ludność Gminy Ropczyce wg ekonomicznych grup wieku w latach 2007-2012	13
Wykres 2 Miara demograficznej młodości i starości w latach 2007 – 2012.....	13
Wykres 3 Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Ropczyce w latach 2007-2013.....	15
Wykres 4 Liczba nauczycieli w etatach wg stopnia nauczania i kwalifikacji na terenie gminy Ropczyce w latach 2008-2013	16
Wykres 5 Liczba dzieci oraz liczba nauczycieli w etatach przypadająca na 1 oddział na terenie gminy Ropczyce w latach 2008-2013	16
Wykres 6 Struktura sektorów gospodarki na terenie gminy Ropczyce za 2012 rok	21
Wykres 7 Lokalizacja podmiotów gospodarczych na terenie gminy Ropczyce w roku 2012	21
Wykres 8 Struktura użytkowania gruntów	22
Wykres 9 Struktura gospodarstw rolnych	23

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa Gminy Ropczyce	5
Rysunek 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ropczyce	8

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Misiura